

www.yetab.ir

انتشارات انقلاب اسلامی

رهنامه ی ۱۰: امامان معصوم (علیهم السلام)

به کوشش: معاونت پژوهش و آموزش مؤتسه ی پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی

ناشر: انتشارات انقلاب اسلامی

وابسته به دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه ای (مدظله العالی)

چاپ دوم: تابستان ۱۴۰۳

شمارگان: ۲۵۰۰ نسخه

شابک کتاب: ۹۷۸-۶۲۲-۷۴۹۱-۸۰-۷ شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۷۴۹۱-۷۱-۵

نشانی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی، خیابان فلسطین جنوبی، خیابان شهید صالحی، شماره ی ۲۶

مرکز پخش: ۰۲۱۶۶۴۰۵۱۰۰

فروشگاه مشهد: ۰۵۱۳۲۲۸۱۲۲۵-۷

www.KhameneiBook.ir

پست الکترونیک: Info@Book-khamenei.ir

سامانه ی پیام کوتاه: ۱۰۰۰

ویرایش این کتاب بر اساس قواعد ویراسته دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه ای (مدظله العالی) انجام شده است.

سرشناسه: خامنه ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ -

عنوان و نام پدیدآور: رهنامه ی ۱۰: امامان معصوم (علیهم السلام)

مشخصات نشر: تهران: انتشارات انقلاب اسلامی، ۱۴۰۲

شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۷۴۹۱-۷۱-۵

شابک کتاب: ۹۷۸-۶۲۲-۷۴۹۱-۸۰-۷

موضوع: خامنه ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - بیانات و سخنرانی ها

موضوع: خامنه ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - دیدگاه درباره ی امامان معصوم (علیهم السلام)

موضوع: جوان

رده بندی کنگره: ۱۴۰۲ ص ۷/خ ۲۹۵/۱۰۲ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۱۸

شماره ی کتاب شناسی ملی: ۴۵۳۳۵۹۸

مقدمه

«ره‌نامه» مجموعه‌ای است شامل چهل دفتر، که مبانی، ارزشها و اصول اسلام ناب محمدی (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) را با توجه به نیازها، پرسش‌ها و چالشهای دوران معاصر تبیین میکند و از خلال دیدگاه‌های اندیشمندان و ژرف‌نگر حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (مد ظله‌العالی) به ترسیم اندیشه و سلوک یک جوان مؤمن انقلابی میپردازد.

سرلوحه‌ی این دفتر، حکم‌های جاودانه‌ی قرآن کریم و احادیث اهل بیت (علیهم‌السلام) است که دوامت و پایداری (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) در میان امت اسلامی است و آغاز هر یک از سوره‌های حکیمانه‌ی بنیان‌گذار انقلاب اسلامی است که بی‌نام او این انقلاب در هیچ جای دنیا شناخته‌شده نیست و بدون نقشه‌راه او استمرار و تکامل انقلاب تحقق نخواهد یافت.

ره‌نامه عرصه‌ی گسترده‌ای از موضوعات گوناگون را در بر میگیرد که در زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی جوانان مورد نیاز است و میتواند شاکله‌ی فکری و رفتاری آنان را ترسیم کند. این موضوعات از درنگ در موقعیت و ظرفیتهای یک جوان مؤمن و اندیشه‌ورز آغاز میشود و در سیری منطقی به ساحت‌های

اعتقادی، اجتماعی، سبک زندگی، مباحث تربیتی و اخلاقی، سیاسی و انقلابی در لایه‌ها و سطوح مورد نیاز می‌پردازد و در نهایت به نقطه‌ی اوج و آرمان همه‌ی مجاهدتها می‌رسد و بر آن است که در ترسیم طرح‌واره‌ی کلی از اندیشه‌ی نظری و علمی انقلاب، فرایند تعالی و صیروت علمی و عینی مخاطب خود را تسهیل و تسریع سازد.

ره‌نامه تنها برای خواندن و حداکثر یادداشت‌برداری و حفظ کردن مطلب نیست، بلکه بسته‌ای است برای تفکر و درنگ در اساسی‌ترین مفاهیم مورد نیاز و ناظر به تکالیف عملی جامعه‌ی مخاطب و زمینه‌ساز دستیابی به بصیرت عمیق و پایبندی درونی به مبانی و ارزشهای انقلاب اسلامی، به مثابه یک کلیت و گفتمان و گامی مهم و اساسی برای شناخت و تحقق بیانیته‌ی گام دوم انقلاب اسلامی است.

بیانیته‌ی «گام دوم انقلاب» تا حدی مطلعی است خطاب به ملت ایران و بویژه جوانان که به مثابه جمهوری برای «دومین مرحله‌ی خودسازی، جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی» خواهد بود. این گام دوم، انقلاب را به «آرمانهای بزرگش که ایجاد تمدن نوین اسلامی و آمادگی برای طلوع خورشید ولایت عظمی (ارواح‌نفاذ) هست»، نزدیک خواهد کرد.

ره‌نامه در چهل دفتر، جوان مؤمن، دانا و انقلابی را برای طی مسیر بلند و شکوهمند از خودسازی و جامعه‌پردازی به تمدن‌سازی و آمادگی برای ظهور همراهی میکند.

قاعده‌ی حاکم بر تألیف و تدوین ره‌نامه، پایبندی متن به نص

گفتار یا نوشتار رهبر حکیم انقلاب اسلامی بوده تا حتی المقدور از هرگونه تحلیل یا برداشت نادرست پیشگیری شده و با اقتباس از خلال دیدگاه‌های معظم‌له، برجسته‌ترین محورها و نکات مورد تأکید ایشان ارائه گردد.

برای تألیف و تدوین هر یک از دفاتر چهل‌گانه، علاوه بر تلاش پژوهشی نویسندگان محترم برای مطالعه‌ی کامل مطالب مرتبط با موضوع و انتخاب مطالب اهم و مورد نیاز و ساختاردهی آن، نظرات ارزیابان علمی مد نظر بوده است. با توجه به محدودیت حجم هر دفتر، طبعاً امکان پرداختن به بسیاری از نکات و ظرایف مباحث و بیانات رهبری معظم مقدور نبوده است، از این رو مخاطب ارجمند این دفتر، خود را بی‌نیاز از مراجعه به متن کامل بیانات و نوشتارهای ایشان نمی‌بیند.

از مؤلف محترم این کتاب آقای رضا فیضی و شورای محترم علمی و تمام عزیزانی که در تولید این مجموعه نقش داشته‌اند تشکر و قدردانی نموده و از پیشنهادها و نظرات خوانندگان ارجمند برای تکمیل این طرح استقبال می‌کنیم.

معاونت پژوهش و آموزش

مؤسسه‌ی پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی

۱. این مجموعه مشتمل بر بیانات حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) تا پایان سال ۱۳۹۷ می‌باشد.

مفهرست

۱۳	آیات و روایات
۱۵	درآمد
۱۷	سرمشق

۲۱	فصل اول: امام و ائمه
۳۳	فصل دوم: جایگاه و منزلت ائمه (علیهم السلام)
۴۳	فصل سوم: شتون مختلف ائمه (علیهم السلام)
۵۵	فصل چهارم: انسان ۲۵۰ ساله
۷۳	فصل پنجم: ما و ائمه (علیهم السلام)
۸۵	فصل ششم: دولت آرمانی ائمه (علیهم السلام)
۹۷	فصل هفتم: نقد برخی نگرشها
۱۰۹	فصل هشتم: پیشینه‌ی محبت ایرانیان به ائمه (علیهم السلام)
۱۱۹	فصل نهم: الگوگیری از ائمه (علیهم السلام) در انقلاب اسلامی
۱۲۹	فصل دهم: انقلاب اسلامی و گسترش فرهنگ ائمه (علیهم السلام)

{ آیات و روایات }

□ «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً»

«خدا فقط میخواهد آلودگی را از شما خاندان [پیامبر] بزداید و شما را پاک و پاکیزه گرداند.»

سوره ی احزاب، بخشی از آیهی ۳۳

□ «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ»

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید خدا را اطاعت کنید و پیامبر و اولیای امر خود را [نیز] اطاعت کنید.»

سوره ی نساء، بخشی از آیهی ۵۹

□ «إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ مَا إِنْ تَمَسَّكْتُمُ بِهِمَا لَنْ تَضِلُّوا بَعْدِي أَحَدُهُمَا أَعْظَمُ مِنَ الْآخِرِ وَ هُوَ كِتَابُ اللَّهِ حَبْلٌ مَمْدُودٌ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ وَ عِشْرَتِي أَهْلُ بَيْتِي لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ فَانظُرُوا كَيْفَ تَخْلُقُونِي فِي عِشْرَتِي»

پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) میفرمایند: «من میان

شما دو چیز گران میگذارم تا چنگ به آنها بزنید بعد از من،
گمراه نخواهید شد؛ یکی از دیگری بزرگتر است کتاب خدا
است که ریسمان آویخته از آسمان به زمین است و عترت
من اهل بیت؛ از یکدیگر جدا نمیشوند تا در حوض کوثر بر من
وارد شوند. دقت کنید چگونه با اهل بیت من رفتار میکنید.»

بحارالانوار، جلد ۲۳، صفحه ۱۰۸

□ «إِنَّمَا مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي فِيكُمْ كَمَثَلِ سَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ دَخَلَهَا نَجَا وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ»

پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) میفرمایند: «مثل اهل بیت
من در بین شما همچون کشتی نوح است که هر کس با آن
همراه شود نجات می یابد و هر کس از آن تخلف کند غرق
خواهد شد.»

بحارالانوار، جلد ۲۳، صفحه ۱۲۰

www.ketab.ir

درآمد

ما افتخار میکنیم که پیرو مکتب اهل بیت هستیم، شیعه هستیم، پیرو امامت امیرالمؤمنین و خلافت بلافصل او هستیم؛ به این افتخار میکنیم، اما جای اثبات این مطلب کوچه و خیابان نیست؛ جای اثبات این گونه مطالب در میان اهل فن، در میان متخصصین و در میان نخبگان است. شیعه یک جمع متفرقی بود؛ یک جامعه ای بود که در یک جا و در یک مکان زندگی نمیکرد؛ در مدینه بودند، در کوفه بودند، در بصره بودند، در اهواز بودند، در قم بودند، در خراسان بودند، در اکناف بلاد. اما یک روح در این کالبد متفرق و در این اجزای مشتت در جریان است؛ مثل دانه های تسبیح، یک رشته و یک نخ، همه ی اینها را به هم وصل میکرد. آن رشته چه بود؟ رشته ی اطاعت و فرمانبری از مرکزیت تشیع، از رهبری عالی تشیع یعنی امام؛ همه ی این رشته ها به آنجا متصل میشد؛ قلبی بود که به همه ی اعضا فرمان میداد؛ و به این ترتیب، تشیع یک سازمان و یک تشکیلات بود.

۱. در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۸۷/۱/۱

۲. در مسجد امام حسن مجتبی (ع) ۱۳۵۲/۱۲/۲۴

آن چیزی که برای ائمه‌ی ما قبل از غدیر و قبل از همه‌ی چیزها بوده است، این یک مقامی است که مقام ولایت کلی است که آن امامت است. معنای دیگرش عهده‌دار شدن حکومت و سیاست جامعه است که امامان معصوم به نصب الهی از آن برخوردارند.^۱

برای امام، مقامات معنوی هم هست که جدا از وظیفه‌ی حکومت است. در آن، مقام «خلافت کلی الهی» است که گاهی درلسان ائمه (علیهم‌السلام) از آن یاد شده است. خلافتی است تکوینی که به موجب آن جمیع ذرات در «ولیع امر» خاضعند... اصولاً رسول اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) و ائمه (علیهم‌السلام) طبق روایاتی که داریم - قبل از این عالم انواری بوده‌اند در ظل حضرت در انعقاد نطفه و طینت از بقیّه‌ی مردم امتیاز داشته‌اند.^۲

آیه‌ی «تطهیر» در شأن امامان معصوم است زیرا مراد از

---

۱. سخنرانی امام خمینی (ره) در جمع مسئولان نظام به مناسبت عید غدیر.

۱۳۶۵/۶/۲؛ مندرج در صحیفه‌ی امام (ره)، ج ۲۰، ص ۱۱۱-۱۲۱

۲. برگرفته از تهذیب الأصول، ج ۳، ص ۵۷۶

۳. ولایت فقیه، ص ۵۳

۴. سوره‌ی احزاب، بخشی از آیه‌ی ۳۳: «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا»؛ «خدا می‌خواهد آلودگی را فقط از شما خاندان [پیامبر] بزداید و شما را پاک و پاکیزه گرداند.»

اهل بیت در این آیه به اتفاق عموم مسلمین، اهل بیت عصمت است.^۱

حدیث «ثقلین» متواتر بین جمیع مسلمین است و [در] کتب اهل سنت از «صحاح شش گانه» تا کتب دیگر آنان، با الفاظ مختلفه و موارد مکرره از پیغمبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) به طور متواتر نقل شده است. و این حدیث شریف حجت قاطع است بر جمیع بشر بویژه مسلمانان مذاهب مختلف.^۲

به حسب روایات اهل بیت عصمت (علیهم السلام)، معادن وحی و تمام فرمایشاتشان و علومشان از وحی الهی و کشف محمدی (صلی الله علیه وآله وسلم) است، و وارث علم پیامبرند.^۳

فقیهی که اکثرش را حضرت صادق (سلام الله علیه) بیان فرموده است، این فقه همه‌ی مساجد صوری و معنوی و فلسفی و عرفانی همه‌ی بشر را در طول تاریخ عالمی بسم القیامه [تامین کرده است].^۴

شان حکومتی امامان معصوم نیز الهی است و توسط رسول خدا به مردم ابلاغ شده است. این شان غیر از شان تبلیغ احکام است؛ زیرا طبق آیه‌ی اولوالامر از ناحیه‌ی خداوند و امر مسلمین هستند؛ نه به این دلیل که مبلغ احکام الهی هستند.^۵

۱. برگرفته از شرح چهل حدیث، ص ۵۵۲

۲. وصیت نامه‌ی سیاسی الهی امام خمینی (ره)

۳. آداب الصلاة، ص ۴۱

۴. التعادل والترجیح، ص ۸۲

۵. سخنرانی امام خمینی (ره) در جمع مسئولین نظام، ۱۳۶۶/۸/۱۹؛ مندرج در

صحیفه‌ی امام (ره)، ج ۲۰، ص ۴۰۸-۴۱۳

۶. المکاسب المحزّمة، ج ۲، ص ۱۶۰

ما اهل یک مذهبی هستیم که از این دو منبع هر دو استفاده می‌کنیم؛ از منبع وحی و از منبع ولایت؛ و سایر فرق این منبع دوم را کم دارند. یکی از خصصتهای ذاتی تشیع از آغاز تاکنون مقاومت و قیام در برابر دیکتاتوری و ظلم است که در تمامی تاریخ شیعه به چشم می‌خورد؛ هر چند که اوج این مبارزات در بعضی از مقاطعهای زمانی بوده است.^۱

اسلام عزیز و بویژه جهان تشیع در طول تاریخ از صدر اسلام تاکنون، سوابق درخشانی در میدانهای خون و شمشیر داشته، و به حکم قرآن کریم و سنت رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) و سیره ائمه‌ی معصومین (علیهم صلوات الله) برای اهداف مقدسه‌ی اسلامی و قطع فساد با شمشیر و خون دست به گریبان بوده و فداکاری‌های عظیمی در این راه عمل کرده است.^۲

ائمه‌ی ما (علیهم السلام) که شمشیر کشته شدند برای این [بود] که همه‌ی اینها مخالف با دستگاه امام بودند. اگر امامهای ما توخانه‌هایشان می‌نشستند و عرض می‌کنم، پس طایفه‌ای که اینها می‌گویند... مردم را دعوت می‌کردند به بنی امیه و بنی عباس، اینها که محترم بودند، روی سرشان می‌گذاشتند آنها ائمه‌ی ما را؛ لکن

-
۱. سخنرانی امام خمینی (ره) در جمع مسئولین نظام، ۱۳۶۶/۸/۱۹؛ مندرج در صحیفه‌ی امام (ره)، ج ۲۰، ص ۴۰۸-۴۱۳
  ۲. مصاحبه امام خمینی (ره) با خبرنگار ایتالیایی روزنامه‌ی لوتا کونتنیوا، ۱۳۵۷/۱۰/۱۹؛ مندرج در صحیفه‌ی امام (ره)، ج ۵، ص ۴۰۷-۴۱۱
  ۳. پیام امام خمینی (ره) به ملت ایران و رزمندگان به مناسبت سرنگونی هواپیمای فرندشیب، ۱۳۶۴/۱۲/۳؛ مندرج در صحیفه‌ی امام (ره)، ج ۱۹، ص ۴۹۶-۴۹۸

آنها میدیدند هر یک از [ائمه] حالا که نمیتواند لشکرکشی کند از باب اینکه مقتضیاتش فراهم نیست، دارد زیرزمینی اینها را از بین میبرد. اینها را میگرفتند، حبس میکردند. ده سال در حبس آنها بودند. برای نماز و روزه بود که حبس کردند حضرت موسی بن جعفر را؟ چون نماز میخواند؟ چون روزه میگرفت؟ چون مردم را دعوت میکرد به [پیروی از] هارون الرشید و... [که] شما بروید و با آنها بسازید؟ هر چه آنها ظلم میکنند شما حرف نزنید؟! یا قضیه این نبوده است؟ آنها از باب اینکه میدیدند این خطرناک است، برای دولت خطرناک است، برای قدرتها اینها خطرناک بوده اند برای اینها، از این جهت این طور شد که آنها را حبس کردند، کشتند، [اذیت] کردند، تبعید کردند.

www.ketab.ir

سخنرانی امام خمینی (ره) در جمع دانشجویان و ایرانیان مقیم پاریس،
 مندرج در صحیفه‌ی امام (ره)، ج ۴، ص ۱۳-۲۷